

CONVERSA ENTRE
PAU LLONCH
I
JOSEP MANEL BUSQUETA

FRE D'EMERGÈNCIA

Icaria ✿ Más Madera a dues veus

Pau Llonch. Músic, activista i membre del Seminari d'Economia Crítica «Taifa». Ha participat activament en diversos moviments socials. Actualment és militant del Moviment Popular de Sabadell, col·laborador del setmanari *La Directa* i membre dels Serveis Informatius Populars de Sabadell. També és portaveu de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca de Sabadell.

Pel que fa a la música, milita a la formació de rap anticapitalista At Versaris, de la qual és MC i productor, i utilitza la rima per combatre tot tipus de discriminacions entre els adolescents com a tallerista.

Josep Manel Busqueta. Llicenciat en Economia per la UAB, des de fa 20 anys participa en el Seminari d'Economia Crítica «Taifa». Des d'allà realitza xerrades, cursos i tallers amb voluntat divulgativa i formativa per als moviments socials. Paral·lelament, també treballa de pastisser a Bellpuig (L'Urgell). Per altra banda, ha estat assessor del govern veneçolà d'Hugo Chavez.

Autor de *L'hora dels voltors. La crisi explicada a una ciutadania estafada* i coautor dels llibres *Todo sobre la Renta Básica* i *Crítica de la economía ortodoxa*. També ha publicat articles d'opinió a *La Directa*, *Diagonal*, *Revista Catalunya*, *Illacrua*, *ONGC* i *La lletra A*.

PRÒLEG

Isabel Vallet Sànchez*

Josep Fontana, citant Shimshon Bichler i Jonathan Nitzan, afirma que «resulta clar que en l'actualitat 'el capitalisme no és un mode de producció, sinó un mode de poder'. Els capitalistes s'adonen avui que no poden augmentar la seva posició de privilegi en el repartiment de la riquesa sense una dosi més gran de violència».

I la cita, com a idea marc, serveix per prologar la conversa entre els dos autors i, el més important, companys. Al voltant de la idea que el capitalisme no es reformable, desgranen des del seu fracàs en termes ortodoxos o matematicistes fins com aquest ha arribat a estendre la seva teranyina a tots els nostres aspectes vitals. Com ens diu que som dones i homes lliures i que com a treballadores tenim la capacitat de decidir. Les

1. Jurista i activista política, militant d'Endavant (OSAN). Des del 4 de juny de 2013 és diputada del Parlament de Catalunya per la Candidatura d'Unitat Popular (CUP).

opcions són aquestes: amb «sort» treball precari, pobresa assalariada, o atur si s'ha tingut la «fortuna» de passar pel mercat laboral -que és el que ens atorga determinats drets socials. Si és que després de l'escomesa neoliberal del Fons Monetari Internacional (FMI) queda alguna engruna del salari diferit per a les treballadores. No patiu, l'FMI diu que la desocupació baixarà del 25% fins al 24,9% el 2017 i el 2019 l'atur se situarà en el 23,1%, xifres del tot «esperançadores».

Així, malgrat la derrota que suposa que s'hagi demostrat totalment falsa la creença que el mercat és un bon redistribuïdor de riquesa, i vistes les opcions de futur que ens planteja l'hegemonia del capitalisme, es manté aquesta creença... encara que ja no tan intacta com en els anys vuitanta.

De la mateixa manera que els autors, crec que les respostes que plantegem per afrontar la situació han de superar les anàlisis superficials o «fetitxistes» de voler buscar en l'efecte la causa. Així, perquè la independència, dels Països Catalans, sigui una resposta que ens serveixi a les treballadores i a les classes populars per viure bé i per garantir la nostra existència com a realitat política, lingüística, històrica i social, ha de ser un procés de decisió permanent. De decisió de tots els aspectes que ens afecten vitalment i que impossibiliten l'exercici de la sobirania —o de les sobiranies, que en són unes quantes. O dit d'una altra manera, per plantejar

una plena sobirania popular calen tres ruptures: amb el capitalisme com a mode de dominació socioeconòmic i com ordre de poder, amb el patriarcat com a sistema de control cap a les dones i ple aliat del capitalisme, i amb l'Estat Espanyol i qualsevol succedani de democràcia liberal com a institució perpetuadora d'aquest ordre de poder (dit sigui de pas, i amb la UE com a institució presó per a les sobiranies).

Que «la independència» s'identifiqui en els últims dos anys amb uns determinats valors conservadors com l'ordre, el mercat, el pacte o el que tot canviï per què no canviï res és també una construcció *ad hoc* de classe —de la nostra classe antagònica— i no els ho podem regalar. Avui encara quan algú es refereix al PSC com «els socialistes» em recorre una sensació de ràbia i alhora de desànim perquè la feina que ens toca és legitimar un terme popularment injuriat, com ho pot acabar sent la independència si no som capaces d'acumular forces per trencar amb la santíssima trinitat.

Les respostes que construïm necessiten generar massa crítica, organitzar-la en la resposta a l'atac capitalista permanent i planificar i posar en pràctica les alternatives, com a espais de transformació que aspirin a servir a la col·lectivitat i no com a projectes compatibles i desentesos del problema d'arrel. Atenent al títol de la conversa, en definitiva, com anem construint la palanca que posi el fre d'emergència a aquest sistema generador

de misèria, desigualtat per a la majoria i destructor del planeta.

Com podem fer de fre és però una empresa complicada atesa la correlació de forces actual. Requereix construir espais que puguin disputar aquesta relació de força i de domini entre capital-treball, institucions/Estat/altres ens i la classe treballadora i les classes populars. Tendir diferents pols al poder, i anar guanyant-los. Exemples en tenim, de mesura, organització i conseqüències diferents: la vaga de docents a les Illes, Can Vies, la PAH, les campanyes del «No marxis sense hora» per denunciar les llistes d'espera i la privatització de la sanitat.

Una reflexió, per a mi també necessària, és com fem de la lluita institucional una eina al servei de la construcció del socialisme com a sistema radicalment democràtic i al servei dels interessos de la majoria. Per fer-ho, la lluita institucional suposa el difícil engranatge de combinar reforma i ruptura, de la lluita per les reformes sense perdre de vista l'objectiu estratègic de liquidació total de l'ordre existent. De conciliar, en paraules de GRAMSCI, «les exigències del moment actual amb les exigències de futur, el problema del 'pa i la mantega' amb el problema de la revolució convençuts de que en l'un està l'altre».

Les reformes únicament ens han de servir com a mode d'acumulació de forces, no poden ser una finalitat

en elles mateixes. Com a eina no han de tenir la utilitat de fer el capitalisme més humà sinó servir perquè la gent que s'activi en la lluita concreta ja no l'abandoni. Que entengui que la lluita per canviar l'efecte ha de portar a ser conscient que s'ha d'acabar amb la causa. Pot semblar redundant o fins i tot evident en la teoria, però massa cops és traït per la pràctica. I no és moment d'humanitzar el que és inhumà ni de diluir amb paraules o fets la compatibilitat de les nostres vides amb aquest mode de poder, perquè si no sols s'ofereix assistir a crear-nos un no-futur. I el que és pitjor, convertir-se en còmplices.

La conversa per a mi és un moment del que són en Pau i en Josep Manel. Són formació, són militància, són realitat, són resposta, són estímul i també són passió i empenta i ens ha de servir per parlar més clar, per actuar més ferm i per a organitzar-nos. És moment d'esforç, d'aportar el que cadascuna podem, de construir i de lluitar... i sense necessitat de somiar perquè cada dia estem més atrapades en aquesta teranyina que suposa el capitalisme. Entre totes l'hem de trencar.

Barcelona, 9 de juny de 2014